

Η ζωή στην Πόλη (Γέροντας Δοσίθεος Κανέλλος, Ηγούμενος Ι.Μ. Παναγίας Τατάρνης Ευρυτανίας)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2aaukqY>]

Δάκρυα τρέχουν από τα μάτια μου σαν θυμάμαι πως κάποια κυρία υπερτάτης περιωπής, μητέρα μιας λαμπράς και πολυάριθμης οικογένειας, στην αυλή της οποίας ζούσαν περί τους τριάντα υπηρέτες, ξεκινούσε μεταμφιεσμένη και αγνώριστη, συνοδευόμενη από μια ηλικιωμένη υπηρέτρια, εξήρχετο της οικίας της μόλις σουρούπωνε για να επισκεφθή μια πτωχή και ασθενή γρηούλα με σκοπό να αλλάξει με τα ίδια αλαβάστρινα χέρια της τους επιδέσμους των πληγών της.

Α! Ελπίζω ότι τέτοιες αρετές διασώζονται ακόμη και πραγματοποιούνται με τον ίδιο τρόπο στην πατρίδα μου, την Πόλι! Όμως αν, μη γένοιτο, αφανίσθησαν κάτω από την άρρωστη πνοή του σημερινού εγωισμού, ας μη το μάθω ποτέ!

Ακούς στις Εκκλησίες της Κωνσταντινουπόλεως τον διάκονο να μνημονεύη με λιγυρά φωνή στην εκτενή δέησι τα «ευλογημένα ρουφέτια» των Καζαντζήδων[23], των Αμπατζήδων[24], των Μπογιατζήδων[25] των Μουτάφηδων[26], των

πρωτομαϊστόρων, των μαϊστόρων, των Καλφάδων[27]και των τσιρακίωντους[28];

Αυτά αποτελούν τα λεγόμενα εσνάφια[29]. Είναι σωματεία ισχυρά, έντιμα. Πολλές φορές έσωσαν το Γένος. Κάθε ένα από αυτά τα εσνάφια έχει δικούς του κανονισμούς, ιδιαίτερες διατάξεις, τις οποίες ουδείς των συμμετεχόντων παραβαίνει χωρίς να τιμωρηθή. Όχι μόνον γίνεται αποσυνάγωγος και εκδιώκεται από το εσνάφιο, αλλά, αυτό παλαιότερα, εκτός από το πρόστιμο το οποίον υπεχρεούτο να καταβάλη, εισέπραττε δε και αρκετούς ραβδισμούς από τον πρωτομαΐστορα (Ουστάμπαση, ο των μαστόρων πρωτεύων). Όλα έχουν τις συνελεύσεις τους (τις λόντζες)[30] την κάσσα[31] τους, μέσα στην οποία συγκεντρώνονται εκτός από την καθωρισμένη συνεισφορά και τα επιβαλλόμενα πρόστιμα. Σχηματίζουν αδελφάτα, ομάδες πράγματι ευλογημένες. Έχουν τις ιδιαίτερες πανηγύρεις τους (τεφερίες)[32], τους ιδιαίτερους προστάτες άγιους. Οι παντοπώλες τον άγιο Νικόλαο με το γνωστό «λαδικό»[33] του, οι γουναράδες τον προφήτην Ηλία ένεκα της μηλωτής του (της προβειάς του), οι κουρείς που ησχολούντο και με τα γιατροσόφια τον άγιο Παντελεήμονα, οι υδροφόροι (νερουλάδες, σουτζήδες) τους αγίους Τεσσαράκοντα, λόγω του ότι εμαρτύρησαν στην λίμνη της Σεβαστείαςκ.λπ.[34]

Από το ταμείο της κάθε συντεχνίας βοηθούνται οι ασθενείς και οι γέροντες ή αΐ χήρες και τα ορφανά των συντεχνιτών. Δανείζουν με ελάχιστο τόκο ή και χωρίς τόκο κάποια χρήματα για να χρησιμεύσουν ωςάν ενθήκη (σερμαγέ) στον μάστορα που για πρώτη φορά αναλαμβάνει αυτή την θέση.

Καλλωπίζονται ή διατηρούνται και πολλάκις ανεγείρονται Εκκλησίες. Απελευθερώνονται οι κρατούμενοι στο Ιπλίκ-Χανέ ή τον Ζαπτιέ (στο πταισματοδικείο ή τον αστυνόμο) για χρέη ή για κάποια παραπτώματα.

Αν πας σε τόπο πυρκαϊάς την επόμενη ημέρα, δηλαδή σε τόπο συμφοράς, θα δής τους κασιέρες (τους οικονόμους) και τους πρωτομαστόρους των συντεχνιών να διανέμουν από τα χρήματα της κάσσας ψωμί, ρουχισμό, σκεπάσματα στα θύματα της συμφοράς. Και τι δεν κατορθώνει ο ζήλος και η φιλοτιμία των ευλογημένων αυτών ρουφετίων; Και πως εκλείπουν καθημερινώς ένα προς ένα τα κοινωφελή αυτά έθιμα κάτω από την δήθεν καινούργια ισοπέδωσι της μόδας, της ατομικότητας και του πιθηκισμού της Ευρώπης, αυτόν που θαυμάζει η λεγόμενη νέα γενιά, αυτή η αληθινά νέα που δεν γνωρίζη από που έρχεται και που πηγαίνει;

Το εμπόριο των γουναρικών ήτο πάντοτε πηγή πλούτου. Στους Τούρκους μάλιστα, για τους οποίους είναι γνωστή η αγάπη για τις γούνες, δεν χρησίμευσαν μόνο για απλή ενδυμασία, αλλά και προς επίδειξιν ότι κατείχαν κάποια θέση και ότι θα προκαλούσαν την εύνοια των ανωτέρων τους. Εθεωρούντο ωςάν βραβείο

πολιτικής και στρατιωτικής αρετής.

Γι' αυτό οι έμποροι των γουναρικών (Κιουρκτζήδες) αλλά και οι ράπτες αυτών, Ρωμηοί ως επί το πλείστον, αποκτούσαν μεγάλη δύναμι στους κυβερνώντας κύκλους. Σπουδαίος αρχιγούναρης ήτο και ο Μανουήλ ο Καστοριανός[35]. Το όνομά του ευλογείται γιατί τον πλούτο που απέκτησε με την τιμιότητά του τον δαπανούσε αφειδώς σε αγαθοεργά και ιερά ιδρύματα.

Αρχιγούναρης ωσαύτως υπήρξε και ο μέγας θεός του ηγεμόνος Αλεξάνδρου Υψηλάντου, ο Μανουήλ Ιωάννου Υψηλάντης, που κατείχε την θέσι αυτή από το 1700 έως το 1730, καθ' όλο το διάστημα της βασιλείας του σουλτάνου Αχμέτ του Γ' (1703-1736).

[Συνεχίζεται]

23. Καζαντζήδες: λεβητοποιοί.

24. Αμπατζήδες: οι κατασκευασταί αμπάδων, τσόχας.

25. Μπογιατζήδες: βαφείς.

26. Μουτάφηδες: οι κατασκευασταί μουταφίων, σπυρίδων, χοντροειδών σχοινιών.

27. Κάλφας: ο βοηθός, ο μετά τον πρωτομάστορα.

28. Τσιράκι: ο μαθητευόμενος παρά μαϊστόρι.

29. Εσνάφιον: η συντεχνία, το ρουφέτιον.

30. Λόντζα: αίθουσα συνεδριάσεως συντεχνίας.

31. Κάσσα: το ταμείο, το χρηματοκιβώτιο.

32. Teferruc: έξοδος προς διασκέδασιν.

33. Αναφέρεται εδώ εις το θαύμα του αγίου όπερ εγένετο πολύ διάστημα μετά την κοίμησί του. Πρόκειται περί ελαιοδοχείου δαιμονικής κατασκευής προς καταστροφήν του προς τιμήν του αγίου οικοδομηθέντος ναού. Τη επεμβάσει του αγίου ερρίφθηστην θάλασσα οπότε «φλόξ μεγάλη ανέβη εκ της θαλάσσης και καπνός πολύς δυσωδέστατος, ως από θειάφι. Η θάλασσα εφού σκωσε και ανέβη τόσον υψηλά, τόσον ώστε εκινδύνευσε να εισέλθη εντός του πλοίου...». Λεπτομέρειες περί του θαύματος τούτου ευρίσκει ο βουλόμενος εις τον κατά πλάτος βίον του αγίου.

34. Οι έξι Αγράφων και Καρπενησιού παντοπώλαι τιμούσαν τον άγιο Σεραφείμ, επίσκοπο Φαναριού τον σούβλη διαπαρέντα το 1601. Στην Πόλιν ευρίσκονται εισέτι 5 μεγάλες εικόνες του αγίου. Στην Παναγία του Πέραν, στην Παναγία Καφατιανή, στον άγιο Κων/νο Μπέϊογλου, στην Κοίμησι Θεοτόκου στο Διπλοκιδόνιον (Μπεσίκτας) και στον άγιο Νικόλαο Χάλκης. Ετιμάτο ιδιαζόντως κατά την 4ην Δεκεμβρίου, ημέραν του μαρτυρίου του μετ' αρχιερατικής Θ. Λειτουργίας και αρτοκλασίας.

35. Αυτός ο Μανωλάκης Καστοριανός ή Καστοριεύς ανεδείχθη μέγας του Γένους ευεργέτης. Έζησε τον ΙΖ' αιώνα, ήτο γνωστός του σουλτάνου Μεχμέττου Δ' (1648-1687) και είχε μεγάλην ισχύ στην αυλή. Κατείχε μεγαλοπρεπή οικία στην Ξηροκρήνη (Kurucesme), συνέβαλε στην ανοικοδόμησι του ναού της Γεννήσεως στην Βηθλεέμ επί πατριάρχου Δοσιθέου, κατέβαλε τις δαπάνες για τις λίθινες οικοδομές του μετοχίου του Παναγίου Τάφου στο Φανάρι, εκείδε ίδρυσε το 1663 ιδίαις δαπάναις νέα σχολή Ελληνικών γραμμάτων. Ίδρυσε σχολεία στην Χίο, στην Πάτμο και στην Άρτα. Ευηργέτησέσον ολίγοι την Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία δανείζοντας την με μεγάλα χρηματικά ποσά, τα οποία αργότερα εχάρισε υπέρ του κοινού ταμείου της.